

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Foia astăzi va fi de două ori pe luna, pone la regulare; tră de aici în colo o dată pe săptămână, ca și pone acela: Marti săr'a. — Prenumeratările se preiau în totă țară.

Pretul pentru Ostrunguri: pre anu 6 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 8 fl. pre unu trimestru 1 fl. 50 cr. era pentru străinătate: pre anu 8 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fl. pre unu trimestru 2 fl. în v. a.

Totăzintele și banii de prenumerație sunt de a se trimite la Redacția diurnalului:
Aradu, strada Teleki, nr. 27.

Insertiunile se preiau cu 7 cr. de linia, și 30 cr. taxe timbrale.
Un exemplar costă 15 cr. și se poate cumpăra în librăria lui M. Klein jun din Aradu.

Anecdote d'in poporu.

Un tieran intră în boltă unui orologer, să-si cumpere un orologiu de pariete.

Sî, vediundu acolo mai multe mici și mari, acasă pe pariete, și-targă unul, mai mare, cu florini 5., bani buni.

Dupa ce orologerul luă orologiul targuit de pe pariete și-lu dădă tieranului, — acesta, arătându în spate orologiile cele mici de busunări de aur și de argint, dîse neguiațorului: „a-poi, jupane, fiindcă cumpără de la Dta unu césu de celu mare, mi-ai pot să dă acum și vre o căteva d'in aceste mai mici pe de-a-supr'a!”. . . .

Un copil de tieran trăiește la munte, pastorindu-oile mamei sale, și crescuse pe acolo mare.

Muma-sa, vediundu-l mare, dîr unu adeverat telâlau rusinosu, ca să se mai deschida la fire și dîse: „mai ia te de acum, fetulu meu, și te mai dă și între fete, că en esci fetiora intregu.“

In cea dî săr'a era siedetória in satu. Fetiorul, ca să auscute de mama-sa, și-lu băta și se duse să elu la siedetória, ca să se întâlnescă cu fetele.

Ajuns la siedetória, cum se apropiă de vr'o feta, o atingeă cu capetul bătei și îi dicea: „bîz, că mamă a disu!“

NICULAE STREVOIU.

A fi totu advocatu,
Să mergi la pertractări,
Să faci totu aretări; —
De ce nu deputatu,
In dît'a unui „statu“?!

Asiè gandî Strevoiu,
Să nu-lu numescu strigoiu,
Candu rupse legatur'a,
Ce o-a facutu natur'a, —
Sî merse să innôde
Duoî ageri cani de cîde.

Elu crede că a-poi.
— Sismaticul Strevoiu,
Va fi unu Mecenatu,
Unu, mare omu de statu,
Sî-a face, aplaudatu,
Pre nîmulu seu scapatu.
Dér forte s' a 'ncelatu,
Ori ochii ni-a legatu;
Că-ci canii cei legati
Cu-atât'a-su mai turbati!

Tibulu.

QUR'A INTIELEPTULUI.

Amorulu e acum o ligancă; elu prorocese numai d'in palma și numai atunci, candu punem bani în ea. Dovîd'a, că o feta va fi iubită său nu sta in palma!

— Ce era Adamu înainte, de crearea femeii?
— Unu simplu bădăraniu!

Prin femei a devenit elu o ființă sensitivă și cugetatorie; prin ea înveți elu să cunoască ceriul, să stimeze pamentul, să admire florile, să iubă privighiatoarele, să privescă stelele cu rapire. Prin ea a devenit adeverat omu, impressionabilu, iubitoru, ridicatoru, plangatoru; da, prin ea a devenit nu numai omu, ci, ceea ce e mai mult pentru femei, — unu croitoru.

Ii și facă indată haine și, candu prezintă ceriului socotîlă croitoriei, Ddieu dîse: „à conto, vei parasi paradisul.“

Inse Ddieu e totu-de-a-un'a induratu; femeea trebuie să insociésca pre Adamu. Ev'a luă atunci iute d'in paradis o bucatica de ceriu albastru in ochi, o stea in privire, döue floricele pe obraz si o pictura de róua in anima.

De atunci aducu femeile pretutindeni cu ele o bucatica de paradis!

O femeie, pentru a fi fericita, are trebuintia de 3. barbatii:

1. Unu *amantu*, pre care să-lu iubésca: *unu barbatu frumosu*;
2. unu *adoratoru*, care să o iubésca și să o amuseze: *unu barbatu de spiritu*;
3. unu *sociu de casatoria*: *unu barbatu prostu*!

Pentru ce a fostu Adamu celu mai fericit barbatu d'in lume?

— Pentru că n'a avutu sóera.

Inaintea nuntii, barbatulu face curte viitoriei sócre, ca să candu ea ar urmá să-i fia nevěsta; dupa nunta, ea ilu sicanéza, ca să candu elu ar fi barbatulu ei.

Viéti'a omenesca intréga nu e de cătu **unu procesu**.

Viéti'a și mórtea tienu procesu cu omulu, de ordinariu 70. de ani.

Atătu un'a, cătu și alt'a, și are avocatii ei. Avocatii vietii sunt: o natura forte, o conscientia curata, unu stomacu sanatosu; avocatii mortii inse sunt toti amicii, aleopatii, homeopatii și hidropatii lui!

A-fore de acesti'a, mai are mórtea și unu solictariu: pre farmacistu și o massa de avocati d'a dö'a mana, cum sunt: invid'a, avaritia, aviditatea, lucsulu, etc. etc. cari toti la o-l-alta amarescu procesulu și ilu scumpescu.

Cărti și solii.

Pop'a celu cu barb'a smulsa d'in Secu-cu-situ, alu carui patienii le-ati descris in nrulu ^{21/1878}. alu lui „Gur'a satului,” 2 luni de dile nu s'a arestatu la lume, ci a sfiediutu in casa, ca să ursulu in viziuna. Póte multi voru fi acum curiosi să scie: cu ce s'o fi deprinsu pop'a in vremea aceea, jacéndu in patu, și fiindu bolnavu sanatosu. Să vi-o spunu eu.

Lucru de necrediutu. Pop'a Tache alu nostru in viéti'a sa nu a cetitu vre unu diurnal romanescu, cu atăt'a mai pucinu vre unulu ungurescu său nemtiescu. Acum inse astringea de pela toti jidovii novele și le cetea cu mare sete pe laturea a patr'a, unde adica se afla publicatii despre pomadi și unsori, de care cresce „barb'a.” Sî dupa ce pr'in ajutoriulu pomediloru i-au crescutu cătu de cătu barb'a, a luat parte la o petrecere, care a dat'o unu pretenu de alu popii de bucuria' barbei cei noue; că-ci cea noua e négra, era cea smulsa era cam sură. La acea petrecere se află și o nevěsta tenera și frumósa, pe care a fostu pusu pop'a ochii, și crediendu-se pop'a inteneritu cu barb'a cea nouă, l'a pusu potc'a să se achetie de nevěsta, pe care cu sil'a era să o bage intr'unu cotetiu. Nevest'a inse se scapă de bata-lu crucea, fagaduindu-i, că va veni in cotetiu, numai să o lasă, să véda: ce face barbatulu a casa. Pop'a bucurosu a lasatu-o, și s'a bagatu in cotetiu, să o ascepte. Dér sormanulu de elu nu a bagatu de séma, că nevest'a dracului a inchis uș'a pe elu, și a-poi a grabit ușa in casa. Nevest'a lăundandu-se in casa la cei adunati, că a prinsu unu ursu, óspetii, uimiti, au mersu cu totii să véda ursulu, și ocolindu

cotetiu, — au inceputu a-lu boldf cu radi printre stobori. Éra sormanulu popa se văietă uritu. Mai pe urma facendu-se mila unui pretenu bunu alu seu, i-a datu drumulu, și a-poi abia l'a scapatu de barbatulu nevestei, care cu o furca de feru amblă, să mi-lu jocă pre ursu. Sî asfă numai acelui pretenu pôte multiumi pop'a, că a scapatu a casa la preotesc'a intregu și sanatosu.

Totu au crediutu, că, dupa patient'a de mai de una-di cu barb'a, se va fi pocaindu pop'a; déra intemplarea acum descrisa aréta, cumcă neci vorba de pocaintia; că-ci și lupulu își schimba pérulu, dér năravulu nu. Astă și pop'a: barb'a și-a schimbatur-o, dér elu totu alu naibei a remas...

Intemplări de aceste in viéti'a popii sunt nenumarate, cari nu s'a mai audită, dér neci nu sunt de crediutu. D'in care causa neci Consistoriulu nu da neci cându credientu piriloru, ce le facu unii ómeni in protiv'a acestui popa; și a-poi in urm'a urmelor nu e de mirare, că pop'a se increde pré multu in necredint'a Consistoriului și a-poi seversesce fapte de necredintu. Acei'a, cari au arestatu intemplarea cu barb'a la prot'a, inca au remas de mintiuna, pentru că acei'a au alaturat la pira ca „corpus delicti” o parte d'in barb'a smulsa, care a fostu cam sură; era pop'a a demonstrat la ochi, că acei peri nu sunt d'in barb'a sa, care e négra (dér, Dieu că négra, pentru că a farbuitu-o), și asfă convingendu-se prot'a, că acei peri nu se lovesc cu barb'a popii: l'au mantuitu de pedepsa; ér piritorii au remas de rusine! Ati audită? ! . . .

Domnule Redactoru! ve rogu, ca cele susu descrise să le potriviti pentru fóia DVóstra, și să le publicati.

Stimatoriu :

*Stefanu Barbosu, m. p.
barberiulu popii.*

Cum parteală pretiuiesce mai multu de cătu intregulu.

Justiti'a americana se conduce in sentintiele sele de consideratiuni practice, ce n'ar fi admise de tribunalele nóstre. Vomu luă, ca exemplu, hotarirea urmatória, ce o gasim in „Sonntags und Feiertags Courier“ d'in Vien'a:

Reclamant'a, veduv'a unui mecanicu, care a fostu victim'a unui accidentu de drumu de feru, obtiene o sentintia, ce condamna societatea drumului de feru in cestiune, a-i plăti pagube și interese in suma de 5,000 dolari, pe candu judecatoriu acordase o despagubire de 15,000 dolari unui omu, care, d'in acelasi accidentu, perduse unu petioru.

Nemultumita de judecata, ce i se parea nedrépta, veduv'a striga:

— De ce, 15,000 dolari pentru unu petioru? Unu petioru face de 3 ori mai multu de cătu unu omu intregu?“

Judecatoriu respunse:

— „Sentint'a este fórtă echitabila. Omulu, care acum n'are de cătu unu petioru, nu-si va mai potè procură altulu, chiaru cu pretiulu de 15,000 dolari; pe cătu tempu o vedeva, ce are 5,000 delari, gasesce lesne unu altu barbatu nu numai bunu și nou, dér de multe ori pretiuindu mai multu de cătu celu d'antaiu.“

Hochvohlgeborenen Herrn Hernn sî fesine von „Gur'a Satului!“

Ho tomne tomne, io tare demult nu tilnit cu tumeta. Io kintit, ke tumeta murit. Numai am ausit la Neu Arad, — spus la mine un Domnele, ke tumeta inke treieste, fratele tumitale àla Pog-maj, àla, care tirepte scaune: Stuhl-richter, spus sî lasat la tumeta einen Grusz; stitz, ke tare plasche la el di àla „Gur'a satului,“ ke tot spune la rumuni, sie si fasie. — Oh el strimpot la nas, ke tras purnut dila Gur'a satului dila piks; el fakut ps. ps. — io zis Glück cu trok! — Ho si la el nu plasie. — Si io tilnit la Neu Arad sî ku Hinkli-flinki, ku pokonsi, si trebat la el: Wasz ist Neues la foi? — El spus mie: io lieber Hansl spune tie, numa sie nu spune la nime, si pintru ala io spune numa la tumeta si-pune von Gur'a-satului, ke io sti, ki tumeta om di forbe, si nu spune la nime. — El zis kint pofesti, ho io sà spune tie siefă mare lucru, sie facut noi kint ales kinez la satele rumunesti si sirpesti, la Pinat; si fost mare tanke lanke ku Pog-maj si ku lesile lui Pist'a paci. Asia frumos, te nisi la Tursi'a si la Posni'a nu si fost mai frumos. Dis Hinkli-flinki: finit la noi Pog-maj. Kint alese Auschusz ala, — io frut se czipa dila Auschusz pi fratele meu de crusie, ke pucxit cu el; sie fost tot czipat, si Pogmaj lasat, — numa ala popele rumunesku si taskele, se luvá tracu pi ei, nu lasat, si io nu putut, czipa pe ala Ta-Bozi. — Si kint pus noi kinez ala Schulz la satu si fost: noi kintit ke ala rumunile se muncă mamaliga si pasula, si sirpele sie munke ludae, — numai noi ala nemczile, — weiszt tu mein lieber Hansl, — noi ku Einbrenszupe a nost mai ku minte kit ureki la magar, noi sekut politik sie nu alese ei kinesu la satu ala Finlak, linke Zadérak a nost, numai noi ala intilgentz tin poconsi, si stupunu Iczig si ku ala stupunu Pog-maj numai Zuschlag. — Asia fasie politik tin pokonsi; — kint fost se alesie ala Schulz, — noi czipat tot afara ku Pog-maj, kare nu este Auschusz. Numai Iczig remas ke nu este Auschusz. — Asia zise lesiea lui Pog-maj — Pist'a-paci. — Si Iczig fost si notär la alesiere: el scris prodigol ku „Strich“; — ke unsere Notär war in groszen maler, in schah. Asia spus la mine Hinkli-flinki. El facut politik la pokonsi si cum nu? ke Iczig kint tobantit, spus la stupunés'a lui: noi tobantit ku kinez Pol-cia-nu. Cum zis stupunés'a, asià kint finit un fot a lui Peska-lu: io tras Strich la Pol-cia-nu; — kint finit un fot la Ta-Bo: io tars Strich iara la Pol-cia-nu, — si tobentit pintru Geschäft. Si stupunu Pog-maj siezut si nu zis nimik, numa ala popele rumunesk tare strigat pre domnele: sie fase ku lesiea si popor? — Si tomnele se frikat, si popele mers a kase. Zis la ómeni: noi petrele Domne a pele. — Si stupunu Iczig mers a-case si prins pe stupunésa si sfocat si kintat, cala kirvaj.

Noi putut numa, nu vrut se fasie morisca la el pintre pirsuni, ke fesut, ke sint nebuni. Ho tomne! tomne! si mai fromos fost mein lieber Hansl kint vrut pune siuremintu gemeinte vorstecher. Si fost tupa maz si fost toti kletiti, si Pog-maj frut se pune siuremintu la ei, numa ala popele rumunesk, se luva traku pe ele, nu lasat kint fesut, ke si

Pog-maj nu sti zisie „prokovitze pisztritzte in patru itie.“ Si apoi Pog-maj rintuit la ei, se mérga la alt sat sze pune siuremintu. Si ei mers la satu Seke-siutca si pus a-colo siuremintul pintru satu Finlak! Auditu? ! — Si pofesti mie. Hinkli-flinki, ke el nu sti sie se fake ku ala popele rumunesku, se luva traku pe ele, — ele tot zisie la ala Valache: la noi trebue biserica si popele bune, la noi trepe scole si daskele harnike, si societé, sie sietim Zeitung; sie fastem copile nostre sie sti sieti si scrie, sie invatie scoli. Mai sti tracu sie dise el; ho ala popele rumunesku se luvá traku pe ele! — El nu disie, se mérga vómenii la pirt, se bate, apoi noi tomnele avem Geschäft si pe ei luva traku. El popele disie: se invatie copii nostrii kertz, — se nu sielui tomnii de la noi cu Steuer, cu insilir, — cu adfocat la Weisenvater, — cu ropota, — cu catane bani, cu asfunkt, — ku tot. La noi asià mersie pine Administratzion: nisi la Tursi'a si Posni'a nu mersie mai pine.

Ho! ho! — si spus la mine Hinkli-flinki, ke el este munios tare si pe „Gur'a satului,“ pintru sie vine atit'a la rumune si spune la popele si la voameni si invatie la ei, apoi sti se forpi si cu tomnele si api fasie potca la tomnele nostre, — Mai pine se luvá tracu si pe el. *)

Si tare munios si pe ala „Kertile satinului rumun“ pentru sie fasie atit'a hirte la Finlak. Se ste el la tracu a-case la Ardial; se nu tot spune „strike! strike! — sfarme! sfarme!“ — pi tracu da nu pi noi.

Si mai este sie-fa si spune io la tumita, — àla popele sirpesc, se luvá tracu si pe àla „Mehisidek.“ Si ala tot nekiseste la mine si striga: ke noi inseluit pe el, si inkisz pe el; noi steluit cu pucate, cu pamunt, cu panii, si el tot spune sie fost: das Wahre sagt er. — El tot disie: el mersie la Pude-Besce si spune la stupunu Thaisz, sie fasie flinter a lui ku vómenii. — Si kint fi asta: luvá tracu la noi la spate, si fusie tare! tare! cu noi, pine si crepa noi, — ho! ho! ho!

An lui Pog-maj, lun'a Pel-cian si szile numerate àla Hinkli-flinki.

Hansl, m. p.
von Neu-Arad.

Unu poporu tare in aritmetica.

Unu curiosu reportu, facutu societatii antropologice din Parisu, constata că, andamanitii, poporu ce locuiesce o insula din marea Indielor, sub tropice, n'au potutu neci o data sà ajunga a operá unu recensemmentu. Aretarea celui mai micu numaru ii consta o incordare a mintii obositória, ér pentru a esprimá pre 2, ei sunt nevoiti, sà-si bata nasulu mai antaiu de döue ori cu degetulu medilociu, a-poi cu degetulu aretatoriu de la man'a drépta. — Se intielege déra, că cea mai mica regula de 3. ar fi forte obositória pentru mintile si pentru nasurile andamanitilor.

— Siguru, astfeliu de ómeni au crediutu sà afie pitigusii nostri in epitropi'a basericésca din Aradu; dér s'au topit

*) Mai mereu măi Hanzi! că ale tele nu su multe... „Gur'a-satului“

Ghicifura numerică.

— Deslegarea în nrulelui viitorului. Unulu d'in ghicitorii, trusu pr'in sorte, va fi premiatu cu unu opu literariu romanu. —

1. 2. 3. 4. 5. 6.) Dóoue personage feminine de risu.
 7. 8. 9. 10. 11. 12.) Unu morbu corporale.
 2. 6. 10. 6. Unu morbu nationale romanu.
 8. 3. 4. 9. 12. La celu trupescu se mai afla; éra la celu nationale nu se scie: déca se va afla, ori nu.
 12. 10. 5. 6. Unu preotu cinstitu romanu d'in Banatu, de cumva mai esiste Banatulu.
 8. 3. 10. 5. 12.) Unu nume femininu grecescu usus.
 3. 8. 3. 4. 6. satu la romani, de nu l'ar mai usuá in asta forma.
 6. 4. 12. Unu nume femininu jidovesu, ce popii d'in vemea lui Ipsilante cu placere ilu dau in botesu copileloru de romanu.
 9. 4. 3. 6. Unu fiiu de multa sperantia alu unui eminentu barbatu nationale romanu d'in Ardélu.
 3. 8. 9. 4. Unu poporu candu-va classicu, adi degeneratul a geschäfterii ordinarie.
 8. 12. 4. 6. O materia de industria nationale romana.
 1. 2. 9. 10. Unu feliu de drumu de care cu biboli.
 6. 11. O baioneta pentru musci si mai si pentru alte insecte.
 5. 6. 8. Unu animale mai docibile, de cătu multi ómeni, cari de feliu n'au potutu sà fia sugetu la inspirarea „Cantului gintei latine.“
 11. 12. 8. 12. 2. 9. Modulu de conversare a celoru infumurati cu cunoscutii loru seraci.
 2. 6. 5. Negatiunea progresului.
 10. 6. 4. 12. O titulatura copilarésca.
 1. 9. 5. 6. O gura-casca d'in lemn, ori d'in metalu. Instrumentu forte trebuintiosu pentru seraci si guvernati, spre a baga adeverurile d'in anima in ea.
 12. 10. 3. 8. Inceputulu comerciului jidovescu.
 2. 9. 4. 12. 4. Unu omu, care d'in Ddieu Fiiulu a facutu omu.
 3. 2. 10. 6. Gróz'a seraciloru. Suntemu in ea.
 5. 12. 8. 11. 6. 2. 9. Amu suferit si suferimu. Dér pone candu inca?
 12. 4. Unu ce la avuti trece mai iute, éra la sormani mai a-nevoia.
 5. 12. 10. 3. 8. 9. Singurulu amicu fidele omului.

Pest'a vegetala.

Dupa cum unele epidemii seceră pre ómeni si pre animale, de asemenea sunt prapadite si vegetalele de o adeverata pestă. Dupa ból'a merelor de pamentu (cartofi), dupa a vitii, éca semnelandu-se acum si ból'a lăptuceloru, si mai de curendu inca ból'a castaniloru.

— Trebuie va óre infinitatiu unu corpu medicalu de verdetiuri?

Gur'a orasului.

(§.) Balulu de estu tempu alu junimei romane d'in Aradu, ce e dreptu, a fostu elegantu; dér la urm'a urmeloru s'a datu de golu cu seracis lucia, cà-ci era anunciatu in ajutoriulu alumnenui, si acum, dupa principiulu reciprocitatii, alumnistii ar trebui sà alege in ajutoriulu comitetului arangiatoriu, pentru a susurge la platirea deficitului.

(§.) Cine-va fuse decoratu cu unu nou ordinu. — Ore cari ii voru si fostu merite? intréba unu avocatu magiaru pre colegulu seu totu de aceeasi limba.

— „Hát nem érdem az, ha valaki ily inséges idökben fényes ebédeket ad?“ (Au nu e meritu, candu cine-va da mese splendide in asie tempuri grele?) Ast'a-e multiamulu respunse adresatulu.

(§.) In catedr'a de predici a basericei catedrale d'in Aradu acum de curendu se afilara mai multe ciburi cu pui de buhe.

Fetulu basericei erá sà le sparga de a-colo; déra „Gur'a satulul“ nu i'a lasatu. Si bine a facutu. Incai buhele sà-si aibe adaptatul loru in ea, déca preotii nostrii de ani intregi nu voru sà o frecuenteze.

De pe la cas'a satului.

Dhai V. C. F. in C. Espresso'a „nemernicu“ erá pré aspra. Strofa din urma o credu, astufelui, mai intregita. Cererea de mai inainte ti se va realisá dilele acestu. Cum de epistol'a a facutu calea mansului pe la Brasieu? Rosalutari generali.

Dhai Ioane G. in C. — Abonamentul Dtele este inregistrat pentru triunilu Ianuarie — Martin.

Unui prenumerante d'in S. Alta data mai pe scurtu, si mai si de alta materia.

„La Carlsburg:“ coréa bine, poate că se va admite. Era „Câtră soldatulu romanu“ si „Ah vino!“ sunt pentru vre o foia serioasa.

PUBLICATIUNI TACSABILI.

2.

Neguigatoria

la

„màfi'a négra“

en tenu

FRANCISCU si EDUARDU TONES

d'in Aradu, in piat'a principale, si recomenda stabilementulu ei bine aprovisionat cu d' al'de droguele, bacanili, specerii, articuli de coloratu, farine de vapore, sementile pentru economii si gradine, papire si feliu de feliu de alte recuisite de scrisu si cu ape minerali totu de-a-un'a prospete.

Tóte aceste cu pretiurile cele mai estine.

Comandele d'in provincii le efectuéza la momentu pr'in posta, punendu in contu dupa fia-care statiune numai portulu de cruceri 33. la o greutate de 5 chilo.